

Tani o da agbaye? Taa si ni o da mi? Ati pe ki ni idi ti o fi da mi?

Njé mo wa lori oju qna ti o tònà?

Tani o da awon sanmö ati ile ati awon nkan ti o wa nínú mejeeji ninu awon éda ti o tobi ti ìmò wa o lee gbe gbogbo rẹ tan?

Tani o şe eto ti o munadoko yii sinu sanmö ati ile?

Tani o da omóniyán ti o si tun fun un ni igaþoràn ati irina ati làákàyè ti o si tun şe e ni éni ti o ni ikapa lati wa awon imo ati mímo awon ododo?

Tani o şe işe ti o péye dádadáa yii sinu oríkéé ara rẹ, ti o si tun ya aworan rẹ ni aworan ti o daa?

Woye si işeda awon nkan abémi ti o n bẹ ni oríshirísi, taa ni o şeda wọn pélù awon aworan (irisí) ti ko ni aala?

Bawo ni agbaye nla yii şe tò ti o si tun fidì mulé pélù awon òfin ti o n de e ni dide to péye lati odún gboqoro (bi ọdun şe n gori ọdun)?

Taa ni o şe agbekalé awon eto ti ndari agbaye yii (Işemi ati ikú, ibisi ati iresi awon alààyè, oru ati ọsan, iyipada awon igba, ati bee bee lo)?

Njé aye yii da ara rẹ bii? Abi o wa lati ibi aisi (Asédá)? Abi o kan şèèsi maa bẹ ni? Olóhun ti ọla Rẹ ga so pe: (أَمْ خَلُقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أُمْ هُمُ الْخَالِقُونَ) (Tàbí wón şédá wọn láí sí Aşédá? Tàbí àwọn ni wón şédá ara wọn ni?) (أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُؤْفِنُونَ) [At-Tür: 35-36].

Ti o ba wa jẹ pe awa ko da ara wa ti o si soro ki a wa lati ibi aisi tabi eesi, a jẹ wipe ododo ti ko si iyemeji nibẹ ni pe: Dajudaju agbaye yii ko gbodò ma ni Oluda ti O tobi ti O ni ikapa, tori pé o soro ki ayé yii o da ara rẹ! Tabi ki o wa lati ibi aisi! Tabi ki o şèèsi wa!

Nitorí ki ni omóniyán yio şe gbagbò ninu bibe awon nnkan ti ko ri? Gęgę bii: (Mímö nnkan, ati laakaye ati ẹmi ati awon imòlára ati ife) şe ko ki n şe nitorí pe o ri àwọn oripa wọn ni? Bawo ni omóniyán şe maa tako bibe. Ení tí Ó dá ile aye ti o tobi yii, ti o si n ri awon oripa awon éda Rẹ ati işe Rẹ ati iké Rẹ?!

Ení kan ti o ni laakaye ko lee gba wôle layelaye ki wọn şo fun un pé: Ile yii ti wa lai şe pe enikan ni o mọ ọn! Tabi ki wọn şo fun un pé: Dajudaju aisi oun ni o mu ile yii maa bẹ! Bawo ni awon eniyan kan şe lee gba pe olododo ni ení ti o ba n şo bayii pe: Dajudaju agbaye ti o tobi yii wa laisi Adédaa kan? Bawo ni onilaakaye kan şe lee gba ki wọn şo fun oun pé: Dajudaju wiwa ti agbaye wa pélù eto ti o munadoko yii şèèsi ni?

Gbogbo eyi maa mu wa ja si esi kan, oun ni pe, dajudaju Oluwa kan ti O tobi ti O jẹ Olukapa ti O jẹ Oluşeto kan n bẹ fun agbaye yíí, ati pe Oun nikán şoso ni Ení ti O ni eto si ijösün, ati pe dajudaju gbogbo nnkan ti wọn n şosin fun yàtò si I, ijösün rẹ jẹ ibajé, ko lętqo si ki wọn maa şosin fun un.

Oluwa Adédaa Qba ti O tobi

Oluwa Adédaa Qkan şoso kan n bẹ, Oun ni Olukapa Oludari Olupese ti O maa n şo eniyan di alààyè ti O si maa n şo eniyan di oku, Oun ni O şeda ilé ti O si téri rẹ ba, ti O şe e ni nnkan ti o daa fun awon éda Rẹ, Oun ni O şeda sanmö ati nnkan ti o n bẹ nibẹ ninu awon éda ti wọn tobi, ti O şe eto ti o péye yii fun oorun ati ọsùpá ati oru ati ọsan, eyi ti o n tóka si titobi Rẹ.

Oun ni O rọ atégun fun wa ti ko si işemi kan fun wa lai si i, Oun ni O n rọ ojo le wa lori ti O şe awon okun ati awon odo ni rírò fun wa, Oun ni O n fun wa ni oúnje ti O si n şo wa nigba ti a si wa ni ọlè ninu ikun awon iya wa laisi agbara kan ti o n bẹ fun wa, Oun ni O n mu ejé şan ninu awon işan wa lati igba ti wọn ti bi wa titi a o fi kú.

Oluwa Adédaa Olupese yii ni Allahu- mimö ni fun Un ti ọla Rẹ ga-

إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سَيِّئَةِ أَيَامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ بِعُشْنِيِّ اللَّيْلِ النَّهَارِ يَطْلِبُهُ حَتَّىٰ (Dájúdájú Olúwa yín ni Allāhu, Ení tí Ó şédá àwọn sánmö ati ilé fún ojó méfá). Léyin náà, Ó gúnwà sí orí Ité-olá. Ó n fi òru bo ọsán lójú, tí òru n wá ọsán ní kíákíá. Òòrùn, ọsùpá ati àwọn ıràwò ni wón ti rọ pélù àşe Rẹ. Gbó! TiRẹ ni èdá ati àşe. Ibükún ni fún Allāhu, Olúwa gbogbo èdá.) [Al-A'raf : 54].

Allahu ni Oluwa Oluda gbogbo nnkan ti o wa ninu agbaye yii ninu nnkan ti a n ri ati ninu nnkan ti a kò ri, ati pe gbogbo nnkan ti o yàtò si I jẹ éda ninu awon éda Rẹ, Oun ni O lętqo si ijösün ni Oun nikán şoso, ati pe a ko gbodò şosin fun nnkan ti o yàtò si I pélù Rẹ, ko si orogun fun Un nibi ijoba Rẹ tabi şisëda Rẹ tabi şisë ètò Rẹ ati ijösün Rẹ.

Tí a ba gbà pé awọn olóhun miiran n bé pèlu Oluwa nínú é, ile aye o ba bajé; nitori pe ko lee daa ki olóhun meji maa dari àlámòrì ile aye ni asiko kan náà, Olóhun- ti ola Rè ga- so pe: {لَوْ كَانَ فِيهِمَا اللَّهُ إِلَّا لَفَسَدَتَا} (Tí ó bá jé pé àwọn olóhun kan wà nínú sánmò àti ilé léyin Allāhu, sánmò àti ilé ibá ti bàjé) Al-Anbiya' : 22.

Awọn iroyin Oluwa Adédaa

Awọn orukò ti won rëwa n bé fun Oluwa- mimò ni fun Un- eyi ti ko şee ka, awọn iroyin ti won ga ti won pò ti won tobi n bé fun Un eyi ti won n da lori pipe Rè, ninu awọn orukò Rè ni: Adédaa, "Allahu" itumò rë ni: Èni ti a n sìn ti O lẹtò si ijósìn ni Oun nikàn şoşo ti ko si orogun fun Un. Qba Alaaye, Alámòjúútó-èdá, Aşaké-ørún, Olupese ati Olóre,

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُومُ لَا تَأْخُذْهُ سَنَةٌ وَلَا يَوْمٌ لَمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا مَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يُشَفَّعُ عَنْهُ إِلَّا بِإِنْهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفُهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَبِسَعَةِ كُرْبَيْثَةِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ (Allāhu, kò sí olóhun kan tí ijósìn tó sí àfi Oun, Alààyè, Alámòjúútó-èdá. Òògbé kí í ta Á. Àti pé oorun ki í kùn Ún. TiRè ni ohunkóhun t'ó wà nínú àwọn sánmò àti ohunkóhun t'ó wà nínú ilé. Ta ni eni tí ó máa şipè lódò Rè àfi pélù iyònда Rè? Ó mo ohun tí ní bẹ́ níwájú won àti ohun tí ní bẹ́ léyin won. Won kò sì ní ìmò àmòtán nípa kiní kan nínú ìmò Rè àfi ohun tí Ó bá fé (fi mó wón). Àga Rè gbaàyè ju àwọn sánmò àti ilé. Sísó sánmò àti ilé kò sì dÁ A lágara. Allāhu ga, Ó tóbi)[Al-Baqarah : 255].

Olóhun- ti ola Rè ga- tun so pe:) (فَلَمْ يَرُدْهُ اللَّهُ أَحَدٌ (1) (So pé: "Oun ni Allāhu, Ókan şoşo (1) (2) (Allāhu ni Aşíwájú (tí èdá ní bùkátá sí, tí Oun kò sì ní bùkátá sí won (2) (لَمْ يَلْذَ وَلَمْ يُوَلِّ (3) (Kò bímó. Won kò sì bí I (3) (وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ كُفُوا أَحَدٌ (Kò sì sí eni kan tí ó jo Ó." [Al-Ikhlass 1-4].

Oluwa Qba ti a n josin fun jé Èniti O ni awọn iroyin pipe

Ninu awọn iroyin Rè ni pe Oun ni Èni ti a n josin fun, ati pe nnkan ti o yàtò si I jé nnkan ti a da, ti a la iwo bọ lórun, ti a n pa láşé, ti a borí.

Ninu awọn iroyin Rè ni pe, dajudaju Qba Alaaye, Alámòjúútó-èdá ni, ati pe gbogbo alaaye ti n bé, Allahu ni Èni ti O ye won ti O si mu won bẹ́ latara aisi, Oun ni O moju to won pèlu bibé Rè ati ipese Rè ati titó Rè. Ati pe Oluwa naa jé alaaye ti ko nii ku, ti titan si jé kò şeé şe fun Un, Alamojuuto ti ko ki n sun, koda oogbe tabi oorun kan ko lee gba A mu.

Ninu awọn iroyin Rè ni pe Oun ni Qba Onimimo ti nnkankan ko pamò fun Un lori ilé tabi ninu sanmö, Ninu awọn iroyin Rè ni pe Oun ni Qba Olugboró, Oluriran ti O maa n gbó gbogbo nnkan, ti O si maa n ri gbogbo èda, O ni imò nipa gbogbo nnkan ti èmi n şe royiroyi nipa rẹ ati nnkan ti awọn igbaaya n gbe pamò, nnkan kan ko pamò fun Un- mimò ni fun Un- lori ilé tabi ninu sanmö.

Ninu awọn iroyin Rè ni pe Oun ni Olukapa ti nnkan kan ko lee ko agara ba A, ti eni kankan ko lee da erongba Rè pada, O maa n şe nnkan ti o ba wu U ti O si maa n kodi nnkan ti O ba wu U, O maa n ti siwaju O si maa n ti séyin, ati pe ɔgbón ti o pe n bẹ́ fun Un.

Ninu awọn iroyin Rè ni pe Oun ni Adédaa, Olupese, Oluşeto ti O da èda ti O si şetò rẹ, ati pe èda n bẹ́ ninu aròwoto Rè ati labé ikapa Rè.

Ninu awọn iroyin Rè ni pe O maa n da eni ti ara n ni lohun, O maa n ran eni ti won bò sí lówo, O maa n şi ibanujé ló, ati pe ti gbogbo èda ba ko sinu ibanujé kan tabi ifunpinpin kan wón maa sádi I ni dandan.

Ijosin ko gbodò jé ti èníkéni afi ti Olóhun- ti ola Rè ga- Oun ni Èni ti O pe ti O lẹtò si i ni Óun nikàn şoşo yàtò si èlomiran, ati pe gbogbo nnkan ti won bá josin fun yàtò si I jé nnkan ti won n josin fun pèlu ibajé ti o jé nkan to dinku ti iku ati titan le şelé si i.

Olóhun- ti ola Rè ga- pese awọn laakaye fun wa ti o le gbó nnkan ye latara titobi Rè, O fi adamò kan ti o niféé daadaa rinlé si wa lara, ti o si korira aburu, ti o si maa n fi ɔkan balé ti o ba sadi Oluwa gbogbo èda, ati pe adamò yii n toka lori pipe Rè ati pe ko rorun lati royin Rè- mimò ni fun Un- pélù adinku.

Ko tó fun eni ti o ni laakaye lati josin fun nnkan kan afi Èni ti O pe, bawo ni o şe maa josin fun èda ti kò pe bii rẹ tabi ti o kere si i!

Èni ti a maa josin fun ko rorun ki o jé abara tabi òrìşà tabi igi tabi èranko!

Oluwa wà loke awọn sanmö Rè, O gunwa sori aga ola Rè, O takete si èda Rè, ko si nkan kan ninu awọn èda Rè nínú paapaa Rè, ko si si nkan kan ninu paapaa Rè lara awọn èda Rè, ko ki n sokale, ko si ki n gbe awò nkan kan wò ninu awòn èda Rè.

Oluwa, ko si nnkan kan ti o da bii Rè, Oun ni Qba Olugbó Oluriran, ko si eni kan ti o jo Q, O rorò kuro lòdò èda Rè, ko ki n sun ko si ki n jé oúnje, O tobi ko si rorun ki iyawo tabi ɔmò wa fun Un; ati pe Qba Adédaa awòn iroyin titobi n bẹ́ fun Un, ko si rorun láéláé ki won royin Rè pélù ini bukaata tabi adinku.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ نَذَرُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يُخْلَفُوا إِنَّمَا الَّذِينَ نَذَرُوا وَلَمْ يُؤْمِنُوا لَهُ وَإِنَّمَا يَنْسَلِمُونَ مِنْهُ مَنْ صَنَعَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ (الذِي يَنْسَلِمُ إِلَيْهِ شَيْءًا لَا يَسْتَنْتَهُ إِنَّمَا يَنْسَلِمُ مِنْهُ) {Èyin èniyàn, Wón fi àkàwé kan lélé. Nítorí náà, e téti sí i. ٧٣}

Dájúdájú àwòn tí è n pè léyin Allāhu, won kò lè dá esinşin kan, won ibáá para pò láti şe béé. Tí esinşin bá sì gba kiní kan mó won lówo, won kò lè gbá á padá lówo rẹ. Òlé ni eni tí n wá ññkan (lódò òrìşà) àti

(òrìṣà) tí wón ná wá ñìkan lódò rè} (73) {Wón kò bu ọwò fún Allāhu ní ọwò tí ó tó sí I. Dájúdájú Allāhu mà ni Alágbará, Olùbòrì}[Al-Hajj: 73-74].

Nitori ki ni Adēdaa ti O tobi yii şe dá wa? Ati pe ki ni nnkan ti O n fe lati ọdò wa?

Njé o ba laakaye mu pe dajudaju Olòhun şeda gbogbo awon éda wonyii laini afojusun, njé O şeda wa lásán, Oun si ni Qba Ojogbòn Onimimò?

Njé o ba laakaye mu pe dajudaju Èni ti O şeda wa pèlu eto yii ati idamuşemuše, ti O şe nnkan ti o wa ninu sanmò ati ile ni iròrun fun wa, pé O şeda wa laini afojusun tabi ki O fi wa silé laisi idahun si eyi ti o pataki julò ninu awon ibeere ti wón ko airoju ba wa, gégé bii: Nitori ki ni a şe wa nibi? Ati pe ki ni o wa leyin iku? Ati pe ki ni afojusun latara şışeda wa?

Njé o ba laakaye mu ki o ma si ijiji kan fun alabosi, ki o si ma si esan fun oluşe daadaa?

Olòhun- mimò ni fun Un- sò pe:) (أَفَسِبْتُمْ لَمَّا خَلَقْنَاكُمْ عَيْنًا وَأَنْكُمُ إِلَيْنَا لَا تُرْجِعُونَ) (Sé e lérò pé A kàn şédá yín fún ìranù ni, àti pé dákúdájú wón ò ní da yín padà sódò Wa?)[Al-Mu'minun: 115].

Bi ko şe pe Olòhun ran awon ojişé ki a le mò idí bibé wa, O si tó wa sónà nipa bi a şe ma maa josin fun Un ti a si ma maa sunmò Ọn, ati pe ki ni nnkan ti O n fe lati ọdò wa! Bawo ni a şe maa ri iyoku Rè, O si sò fun wa nipa ibupadasi wa leyin iku?

Olòhun ran awon ojişé lati le sò fun wa pe Oun nikán şoso ni O lètòo si ijosin, ki a si le mò bi a şe maa josin fun Un, ati ki wón le mu awon àşé Rè ati awon ẹkò Rè de etiigbò wa, ki wón si le kò wa ni awon iwa olòla ti o şe pe ti a ba gba wón mu isémi aye wa máa daa, yoo si kun fun awon oore ati alubarika.

Ati pe Olòhun ti ran awon ojişé ti wón pò gégé bii: (Nuh, Ibrahim, Musa, ati Isa) ti Olòhun kun wón lòwo pèlu awon ami ati awon işe iyanu ti wón tóka lori ododo sisò wón ati pe wón jé iránshé lati ọdò Rè- mimò ni fun Un-, ti ikéyin wón jé Muhammad- ki iké Olòhun ati ola Rè maa ba a-.

Awon ojişé si ti sò fun wa ni gbogbo ọna to han dádadáa pe dajudaju isémi aye yii jé idanwo ati pe dajudaju isémi aye tòtòtò maa waye leyin iku

ati pe alujanna n bẹ fun awon olugbagbò ti wón josin fun Olòhun nikán şoso ti ko si orogun fun Un ti wón si ni igbagbò ninu gbogbo awon ojişé, ati pe ina kan si n bẹ ti Olòhun pese re kale fun awon alaigbagbò ti wón josin fun awon olòhun miiran pèlu Olòhun tabi ti wón shaigbagbò ninu eyíkeyii ojişé kan ninu awon ojişé Olòhun.

Olòhun- ti ola Rè ga- sò pe:) (يَا بَنِي آدَمَ إِمَّا يَأْتِينَكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْهِمْ أَيْاتٍ فَنَنِيَّتْ حَلْفُ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ (20) (Omò (Ànábi) Ádam, nígbà tí àwọn Òjisé nínú yín bá wá ba yín, tí wón yóò máa ka àwòn áyah Mi fun yín, enikéni tí ó bá bérù (Mi), tí ó sì sàtúnse, kò níí sí ibérù kan fún wón, wón kò sì níí banújé (35) (وَالَّذِينَ كَفَرُوا (يَا ابْنَانَا وَاسْتَكْرِرُوا عَنْهَا أَوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ) (Ènì tí Ó şe àwòn tó bá sì pe àwòn áyah Wa níró, tí wón sì şègbéràga sì i, àwòn wónyén ni èrò inú Iná. Olùşegbéré ni wón nínú rè)[Al-A'raaf 35-36].

Olòhun- ti ola Rè ga- sò pe:) (إِيَّيُّنَا أَعْبُدُو رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقُوكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (21) (الذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ (21) (Eni tí Ó da èyin àti àwòn tó sìwájú yín, nítorí kí e lè sóra (fún iyà Iná)) (فَرَاشَا وَالسَّمَاءَ بَنَاءً وَأَنْزَلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الظَّرَابَاتِ رُزْفًا لَكُمْ فَلَا تَجْحُلُوا إِلَيْهِ أَنَّدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ (22) (Ènì tí Ó şe ilè fun yín ní ité, (Ó şe) sánmò ní àjà, Ó sò omi òjò kalè láti sánmò, Ó sì fi mù àwòn èso jáde ní ije-ímu fun yín. Nítorí náà, e má şe bá Allāhu wá akégbé, e sì mò (pé kò ní akégbé)) (22) (وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَبِّ مَا نَزَّلَنَا عَلَى (23) (Tí e bá wá nínú iyéméji nípa ohun tí A sòkalé fún erúsin Wa, nítorí náà, e mù súrah kan wá bí irú rè, kí e sì pe àwòn elérií yín, yàtò sì Allāhu, tí e bá jé olódodo) (23) (فَإِنْ لَمْ تَفْعُلُوا وَلَنْ تَنْتَفِعُوا فَأَنْتُمُ الظَّارِفُونَ الَّذِينَ رَفَعْدُوا النَّاسَ وَالْجَارَةَ أَعْدَثُ لِلْكَافِرِينَ (24) (Tí e ò bá sì şe béè, e ò wulè lè se béè, nítorí náà e sóra fún Iná, èyí tí ikóna rè jé àwòn èniyàn àti okúta tí Wón pa lésè sílè de àwòn aláigbagbò) (وَبَسِّرُ الْيَنِّينَ أَمْنَوْا وَعَيْلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلُّمَا رُزْفُوا بِمِنْهَا مِنْ نَمَرَةٍ رُزْفُوا بِهَا هَذَا الَّذِي) (24) (رُزْفُنا مِنْ قَبْلٍ وَأَنْتُوا بِهِ مُشَبِّهِيْا وَلَهُمْ فِيهَا أَرْوَاحٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ) (Fún àwòn tó gbagbò ní òdodo, tí wón sì şe àwòn işé rere ní ìró idùnnú pé, dájúdájú àwòn Ogbà Idéra kan ní bẹ fun wón, èyí tí àwòn odò ní şàn ní isálè rè. Nígbákígbà tí A bá p'èsè ijé-mímú kan fún wón nínú èso rè, wón yóò sò pé: "Èyí ni wón ti pèsè fún wa téletéle." – Wón mú un wá fún wón ní irísi kan náà ni (àmò pélú adùn òtòjòtò). – Àwòn iyáwó mímó sì ní bẹ fun wón nínú Ogbà Idéra. Olùşegbéré sì ni wón nínú rè)(Al-Baqarah: 21-25).

Nitori ki ni awon ojişé şe pò?

Dajudaju Olòhun ran awon ojişé Rè si awon ijò, ko si ninu ijò kan afi ki Olòhun ran ojişé kan si wón, lati pe wón lò sibi ijosin fun Oluwa wón, ki o si mu awon àşé Rè ati awon ẹkò Rè de etiigbò wón, ati pe afojusun ipepe gbogbo won patapata je: Ijosin fun Olòhun nikán şoso- Alagbara ti O gbonngbón, Gbogbo igba ti ijò kan ba ti bérè si nii gbe nnkan ti ojişé re mu wa jusilé tabi da a rú, ninu àşé mimu Olòhun ni Qkan şoso, Olòhun maa gbe işe naa fun ojişé miiran lati tun oju ọna naa şe, ti o si maa mu awon eniyán pada si adamò ti o ni àlàáfià pèlu imu Olòhun ni Qkan şoso ati itele Rè,

Titi ti Olóhun fi pari awon ojiše pelu Muhammad- ki iké Olóhun ati ola maa ba a-, éniti o mu ésin ti o pe wa ati ofin gbere ti o kari gbogbo éda titi di ojo igbende, eyi ti o wa pari, ti o si jé nnkan ti o wa pa nnkan ti o sítwájú rë ré ninu awon ofin, ati pe Olúwa si fi ówo soya fun ésin yii lati maa şeku titi di Ojó Ájínde.

Eniyan ko lee di olugbagbó titi yoo fi ní igbagbó ninu gbogbo awon ojiše

Olóhun ni O ran awon ojiše, ti O si pa gbogbo éda Rè lásé pelu itéle wón, éni ti o ba şe aigbagbó ninu iránshé ɔkan ninu wón dajudaju o ti şe aigbagbó ninu gbogbo wón, ati pe ko si eşe kan ti o tobi ju ki omóniyán da imisi Olóhun pada sódò Rè, ko si ibuyé fun wiwó alujanna laisi nini igbagbó ninu gbogbo awon ojiše.

Nitori naa nkan ti o je dandan lori énikóçkan ni asiko yii ni ki o ni igbagbó pelu Olóhun ati gbogbo awon ojiše Rè, ki o si tun gba ojo ikéhin gbó, iyen o wáá níí şelé ayaafi pelu ki o gbagbó ki o si télè igbeyin wón (awon ojiše) ati opin wón tii şe Muhammad - ki iké ati ola Olóhun maa ba a- éni ti a kun lówó pelu ami iyanu láéláé, oun naa ni Kuraani Alapón-ónle, èyí ti Olóhun nşo ọ titi di ìgbà tí yoo jogun ilé ati gbogbo nkan ti o wa l'ori rë.

Olóhun sò ninu Kuraani Alapón-ónle pe dajudaju éni ti o ba kó nini igbagbó sí ojiše kan ninu awon ojiše Rè, o ti şe keferi si Olóhun o si ti pe imisi Rè ni iró, Olóhun ti ola Rè ga so pe: ﴿أَنَّ الَّذِينَ يُكَفِّرُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَبِرَبِّهِمْۚ﴾ (Dájúdájú àwọn t'ó n şàì ١٥٠) {أَنْ يُقْرَفُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَبِقُوَّتِهِمْ وَنَكْفُرُ بِعَيْنِهِمْ وَنَكْفُرُ بِمَمْلَكَتِهِمْ وَنَكْفُرُ بِمَنْ يَدْعُونَ أَنْ يَنْجُدُوا بَيْنَ ذَلِكُمْ سَبِيلًا} (150) gbagbó nínú Alláhu àti àwòn Òjísé Rè, tí wón fé şòpínyà láàarin Alláhu àti àwòn Òjísé Rè, tí wón sì ní wí pé: "A gbagbó nínú apá kan, a si şài gbagbó nínú apá kan," wón sì fé mú ònà kan tò (lésin) láàarin iyen (150) {أُولَئِنَّكُمُ الْكَافِرُونَ حَقًا وَأَعْنَدُنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا} [Ní òdodo, àwòn wònyen, àwòn ni alágbagbó]. A sì ti pèsè lyà tí í yepere èdá sílè de àwòn alágbagbó] [An-Nisâ': 150-151].

Nitori naa awa musulumi ni igbagbó pelu Olóhun ati ojo ikéyin – gégé bí Olóhun şe pàsé - a sì tun ni igbagbó si gbogbo ojiše ati awon iwe ti o shaaju, Olóhun ti ola Rè ga so pe: ﴿أَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزَلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ أَمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكَبِيرَهُ لَا يَنْقُرُ بَيْنَ أَنْفُسِهِمْ وَأَطْعَنُوا عَفْرَانَكَ رَبِّهَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾ (sollaláhu 'alayhi wa sallam) gbagbó nínú ohun tí wón sòkalé fún un láti òdò Olúwa rë. Àwòn onígbagbó òdodo náà (gbagbó nínú rë). Éni kòjókan (wón) gbagbó nínú Alláhu, àwòn moláika Rè, àwòn Tírà Rè àti àwòn Òjísé Rè. A kò ya éni kan sótò nínú àwòn Òjísé Rè. Wón sì so pé: "A gbó (àşé), a si télè (àşé). À n tóqo àforijin Rè, Olúwa wa. Òdò Rè si ni àbò èdá."} [Al-Baqorah: 285].

Ki ni Kuraani Alapón-ónle?

Kuraani Alapón-ónle ni ɔro Olóhun ti ola Rè ga ati imisi Rè ti O sòkale fun igbeyin awon ojiše tii se Muhammad, oun si ni ami iyanu ti o tobi juló ti n tóka si ododo ije anabi rë - ki iké ati ola Olóhun maa ba a -, ati pe Kuraani Alapón-ónle ododo ni nibi awon idajo rë, ootó sì ni nibi awon iroyin rë. Ati pe Olóhun ti pe awon ti wón pe e niró n'işa pélù pe ki wón o mu iru rë wa koda bo şe suurah kan ti o jo o, ti wón si kagara lati se iyen; latari titobi akosinu rë ati kikari ɔro inu rë fun gbogbo nkan ti o nii şe pélù omóniyán ninu işemi aye ati ojo ikéyin, ati pe o ko sinu gbogbo awon pàápàá igbagbó ti nini igbagbó ninu rë je dandan, Gégé bí o şe ko sinu awon aşe ati awon eewó ti o je dandan ki omóniyán o maa rin lori rë nibi nkan ti o wa laarin rë ati Oluwa rë tabi laarin rë ati ara rë, tabi laarin rë ati gbogbo éda, ti gbogbo rë wa pélù ilànà ti o ga nibi didantó ati alaye lékunréré, Dajudaju o ko eyi to pò sinu ninu awon éri ti laakaye ati awon ododo ti imò ti wón tóka lori pe dajudaju iwe yii ko şeeşe ki o je lati işe ówo éda bi ko şe pe ɔro Oluwa éda- mimò ni fun Un ti ola Rè ga- ni.

Ki ni ésin Isilaamu?

Isilaamu ni jijupa-jusé sile fun Olóhun- ti ola Rè ga- pélù imu U ni ɔkan şoso, ati gbigba fun Un pélù itéle, ati titéle ofin Rè pélù iyónu ati gbigba wóle, ati şise aigbagbó sí gbogbo nnkan ti wón josin fun yátò si Olóhun.

Dajudaju Olóhun gbe awon ojiše dide pélù işe-iránshé kan oun ni: Ipepe ló sibi ijósin fun Olóhun ni Oun nikán şoso ti ko si orogun fun Un, ati şise aigbagbó pélù gbogbo nnkan ti wón josin fun yátò si Olóhun. Isilaamu ni ésin gbogbo awon Anabi, ati pe ipepe wón ɔkan şoso ni ti awon ofin wón je òtòtò, ati pe ni oni, awon müsüllümí nikán şoso ni wón n gba ésin ti o ni alaafia mu, eyi ti gbogbo awon Anabi mu wa, ati pe işe-iránshé Isilaamu ni asiko yii je ododo, oun si ni işe-iránshé ipari lati òdò Oba Adédaa fun gbogbo éda eniyan, Oluwa ti O ran Ibrahim ati Musa ati 'Isa- ki iké Olóhun maa ba wón- nişe, oun naa ni O ran ipari awon ojiše Muhammad- ki iké Olóhun ati ola Rè maa ba a- dajudaju ofin sharia Isilaamu wa lati pa nnkan ti o sítwájú rë ninu awon ofin rë.

Dajudaju gbogbo ésin ti awon eniyan fi n josin lonii- yátò si Isilaamu- je awon ésin latara işe ówo éda, tabi awon ésin ti wón ti fi igba kan je ésin ti Olóhun lèyin naa ni ówo éda ti fi wón şeré, ti wón ti pada di adapò itójopelemo itàn àròsò ati awon àló ti wón jogún, ati awon igbiyanu èdá.

Şugbon eşin awon Mùsùlùmí ni eşin kan ti o han ti ko lee yipada, bi o ti jé pe dajudaju awon ijosin wọn ti wọn fi n jōsin fun Olohung jé okable, gbogbo wọn ni wón ñ ki irun wákàtí mårún-ún, ti wọn n yo saka awon dukia wọn, ti wọn n gba awé osu Ramadan, ronu si iwe òfin won tii şe Kuraani Alapon-onle, ó jé iwe kan ni gbogbo awon ilu. Qba ti ola Rè ga so pe:) (اليوم ألمت لكم بيئكم وتمت علیکم تعقیبی ورَضيَتْ لکم الْأَسْلَمُ بِنَا فَمَنْ أَصْطَرَ فِي (Mo parí èsìn yín fun yín lóní. Mo sì şe àsepé idéra Mi fun yín. Mo sì yónú sí 'Islám ní èsìn fun yín. Nítorí náà, enikéni tí wón bá kó sínú ìnira ebi (láti jé eran èèwò), yàtò sí olùfínnúfíndò-désè, dájúdájú Alláhu ni Aláforjìn, Àsáké-òrun)[Al-Ma'ídah: 31].

فُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا وَمَا أَنْزَلَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْطَابِ (Qólohung-tí ola Re-ga-so-ninu Kuraani-pe): (So pé: "A gbàgbó nínú Allāhu àti ohun tí (وَمَا أَوْتَيْ مُوسَى وَعِيسَى وَالْبَيْوْنُ مِنْ رَبِّهِمْ لَا فَرَقَ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ (٨٤) Wón sòkalè fún wa pèlú ohun tí Wón sòkalè fún (Ànábi) 'Ibrōhīm, 'Ismo'Il, 'Ishāk, Ya'kùb, àti àwọn àrómódómó (rè. A gbàgbó nínú) ohun tí Wón fún (Ànábi) Mūsā àti 'Isā àti àwọn Ànábi láti òdò Olúwa wón; A kò ya ení kan kan sótó nínú wón. Àwa sì ni mûsùlùmí (olùjuwó-jusé-sílè) fún Un) (84) (الْإِسْلَامُ يَبْنُ قَلْنَ يَقْبَلُهُ مَنْ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ rè. Ní Ojó Ìkéyìn, ó sì máa wà nínú àwọn ení òfò)(Aal-E-Imran: 84-85).

Esin Isilaamu ni ḥnà ti o gbòrò fun isèmi ayé, ti o ba adamò ati laakaye mu, ti awon èmi ti won şe deedee naa gba a wole, ti Qoba Adèdcaa ti O tobi şe e lofin fun edata, oun ni esin daadaa ati oriire fun awon enyan lapapo ni aye ati ɔrun, ti ko şe iyàtò laaarin èyà kan si èyà kan, tabi awo kan si awo kan, awon enyan ri bákan náà nibé, enikeni ko yátò ninu Isilaamu si elomii afi pelu idiwón işe jre re.

منْ عَيْلَ صَلِحَا مَنْ ذَكَرَ أَوْ أَتَشَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا تَبْخِبِهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَا تُجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنَ مَا كُنُوا يَعْمَلُونَ (Qolqun- ti ola Re ga- so pe:) (Enikéni tí ó bá se işe rere, okùnrin ni tàbí obinrin, tí ó sì já onígbàgbó òdodo, dájúdájú A ó ó sì já kí ó lo igbési ayé tó dára. Dájúdájú A ó sì fi èyi tó dára jùlò sí ohun tí wón n̄ se níṣé san wón ní èsan wón)[An-Nahl: 97]

Isilaamu ni oju ọna oriire

Isilaamu ni ẹsin gbogbo awọn Anabi, oun ni ẹsin Ọlọhun fun gbogbo àwọn ènìyàn, ko kii şe ẹsin Larubawa nikan.

Isilaamu ni oju ọna oriire tòótó ni aye ati idera gbere ni ọrun.

Isilaamu ni ḥesin kan ṣoso ti o maa n dahun fun awon bukaata emeti ati ara, ti o si maa n yanjú gbogbo awon ḥisoro omóniyán, Olohung- ti ọla Rẹ ga- so pe: **فَالْأَهْبِطُ مِنْهَا جَمِيعاً بَعْصُكُمْ لِيُعْضُ عُدُوٌ فَإِمَّا يَأْتِيُكُمْ هُدًى فَمَنْ أَتَتْعَ (وَمَنْ أَغْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً صَنْكَ وَنَحْشَرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى) (Allāhu) so pé: "Eyin méjèèjì, e jáde kúrò nínú rẹ pátápátá. Apá kan yín sì jé ọtá sí apá kan - eyin ati Èṣù. Nígbà tí ìmònà bá sì dé ba yín látì òdò Mi, enikéni tí ó bá télé ìmònà Mi, kò níí ṣinà, kò sì níí dààmú) (123) (Enikéni tí ó bá sì séri kúrò níbi irántí Mi, dájúdájú isémí ìnira máa wà fún un nílé ayé. A sì máa gbé e dide ní afójú ní Ojó Àjínde)[Ta-Ha: 123-124].**

Ki ni nnkan ti maa se anfaani re latara wiwo inu Isilaamu?

Wiwọ inu Isilaamu, awọn anfaani ti wọn tobi ni wọn n bẹ fun un, ninu wọn ni:

Erenjé ati iyi ni aye pèlu pe ki ọmọnịyan jẹ ẹru Ọlọhun, ti ko ba ri bẹ̀ ni, o maa jẹ ẹru fun ife inu ati èṣù ati awon adun.

Erenjé ni ɔrun pelu pe ki Ọləhun şe aforijin fun un, ki iyonu Rẹ́ si sokalé le e lori, ki Ọləhun si mu u wonu alujanna, ki o si jere pelu iyonu ati idera qbere, ki omoniyán si la kuro nibi iya iná.

Dajudaju olugbagbø maa wa pèlu awon Anabi ni ojo igbende ati pèlu awon olododo ati awon ti won ku iku şehidi ati awon eni rere, ki ni o dun to o ninu alabawapo, eni ti ko ba ni igbagbø yoo wa pèlu awon òrisà ati awon eni buruku ati awon odaran ati awon obayeje.

Awọn ti Olohun ba mu wọ inu alujanna, wọn ma maa şemi ninu idéra gbere laisi iku tabi aaré tabi inira ati ogbo tabi ibanujé, O si ma maa da wọn lohun gbogbo nnkan ti wọn ba fẹ, ati pe awọn ti wọn ba wọ ina, won ma maa wa ninu iya qbere laini dawo dúró.

وَنَبْعَدُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَنَتَّهَىٰ عَنِ الْمُنْكَرِ مَنْ أَعْلَمُ بِمَا يَعْمَلُ (فِي الْأَنْجَانِ) إِنَّمَا يَنْهَا عَنِ الْمُنْكَرِ الْمُؤْمِنُونَ

(فَلَمْ يَعْلَمْ نَفْسٌ مَا أَخْفَى لِهِمْ مِنْ) [An-Nahl, Ayah 97]. Oba ti ola Re ga tun so pe:) (فَرَأَهُمْ جَاءُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ) (كُلُّ حَيَّةٍ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنْجَرِينَهُمْ أَجْرٌ هُمْ بِإِحْسَنٍ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ) (Enikéni ti ó bá še isé rere, okunrin ni tábi obinrin, ó si jé onígbàgbó òdodo, dájúdájú A óò jé kí ó lo igbésí ayé t’ó dára. Dájúdájú A ó sì fi èyí t’ó dára jùlò sí ohun tí wón n še níisé san wón ní èsan won)[Suurat As-Sajdah: 17]

Ki ni nnkan ti mo maa padanu ti mo ba ko lati gba Isilaamu?

Qomoniyan maa padanu eyi ti o tobi julq ninu imo ati amodaju,oun ni amodaju ati imo nipa Olahun,yio si padanu ini igbagbo ninu Olahun ti o maa n fi ifokanbaletore fun qomoniyan ati ifayabalatni aye ati idera gbere ni orun.

Qomoniyan maa padanu riri eyi ti o tobi julq ninu iwe ti Olahun so o kale fun awon eniyan,ati ini igbagbo ninu iwe ti o tobi naa.

O maa padanu ini igbagbo ninu awon Anabi ti won tobi gege bi o se maa padanu iwa pelu won ninu alujanna ni qjo igbende,o maa wa peju awon esu ati awon odaran ati awon orisja ninu ina jahanam, o ma buru ni ilé ati imuleti.

Olahun- ti ola Re ga- so pe:)15) (" قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ هُمْ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيَّهُمْ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا ذَلِكَ هُوَ الْحُسْنَانُ الْمُبِينُ "Dajudajú àwọn éni òfò ni àwọn t'ó şe èmí ara won àti ará ilé won lófò ní Ojó Ájihé. Gbó! Iyen, ohun ni òfò póníbélé) (أَلَّهُمْ مَنْ فَوَّهُمْ ظُلْلٌ مِّنَ النَّارِ وَمَنْ تَحْتَمُمْ ظُلْلٌ ذَلِكَ يُعَوِّفُ اللَّهُ بِهِ عَبْدَهُ يَا عَبْدَهُ يَا عَبْدَهُ فَإِنَّهُمْ لَا يُفَوَّتُونَ)(15) (Èyin erúsín Rè (báyí pé:) "Èyin erúsín Mi, e bérù Mi)[Az-Zumar: Ayah 15-16].

Eni ti o ba fe là ni orun, o je dandan fun un lati wonu Isilaamu ki o si tele Anabi Muhammad- ki iké Olahun ati ola Re maa ba

a-

Ninu awon ododo ti gbogbo awon anabi ati ojise panu po lori re ni pe ko si eni ti yio la ni ojo ikeyin ayaafi awon musulumi ti won gba Olahun gbó - Qba ti O ga - ti won o si mu enikeni mo On ni orogun nabi ijosin Re, ti won si tun gba gbogbo awon anabi ati ojise gbó, nitori naa gbogbo awon olutele awon ojise awon ti won gba won gbó ti won si gba won lododo, won o wo alujanna, won o si la kuro nabi ina.

Awon ti won wa ni igba anabi Musa ti won si gba a gbó ti won si tele awon ofin re, awon eleyii musulumi ni won, onigbagbo ododo eniire ni won, sugbon leyin ti Olahun gbe Èsa dide, o je dandan fun awon olutele Musa ki won o gba Èsa gbó ki won si tele enitoriaa awon ti won gba Èsa gbó awon wonyi ni musulumi eniire, ati pe eni ti o ba ko lati gba Èsa gbó ti o wa so pe maa wa lori esin Musa eni béké o kii şe mumini; nitorí pé o ti kó lati ni igbagbo ninu ojise kan ti Olahun ran an nişe,Leyin naa leyin igbà tí Olahun gbe igbeyin awon ojise dide tii şe Muhammad - ki iké ati ola Olahun maa ba a - gbogbo èèyàn ló gbódò gbà á gbó, ati pe Olahun ti O ran Musa ati Èsa, Oun náà ni O ran igbeyin awon ojise tii şe Muhammad, nitorí naa eni ti o ba şe aigbagbo si ije ojise Muhammad - ki iké ati ola Olahun maa ba a - ti o wa so pe maa wa lori tittele Musa tabi Èsa, eni béké Kii şe olugbagbo.

Ati pe ko lee to ki qomoniyan o so pe dajudaju oun n şe aponele awon musulumi, ko si tun lee to fun un lati la ni ojo ikeyin ki o maa şe saara ati ki o maa ran awon alaini lówo, bi ko şe pe o gbodò je eni ti yio ni igbagbo si Olahun ati awon tira Re ati awon ojise Re ati ojo ikehin; ki Olahun le baa tewo gba iyen lówo re! Ati pe ko si eşe ti o tobi ju mimu orogun mo Olahun ati şise aigbagbo peju Olahun ati dida imisi ti Olahun sokale pada tábí titako jije anabi igbeyin awon anabi tii şe Muhammad - ki iké ati ola Olahun maa ba a - lo.

Nitorí naa awon Yahudi ati Nasara ati awon to yato si won, won gbó nipa igbedide Muhammad ojise Olahun - ki iké ati ola Olahun maa ba a - ti won si kó lati gba a gbó ti won si tun kó lati wo inu esin Èsilaamu, won yio maa béké ni inu ina Jahannama ti won yio şe gbere nibé, ati pe eleyii ni idajo Olahun ko si kii şe idajo eda eniyan kankan, Qba ti ola Re ga so pe:) (إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ حَالِدِينَ فِيهَا (أَوْلَئِكَ هُمْ شُرُّ الْبَرِّيَّةِ) {Dajudajú àwọn t'ó şàì gbàgbó (wonyi) nínú àwọn ahlul-kitab àti àwòn ɔşebò, won yóò wà nínú Iná. Olüsegberé ni won nínú re. Àwòn wonyen, àwòn ni èdá t'ó burú jùlo.}[Al-Bayyinah: 6].

Niwón igbà tí işe ti o gbeyin ti sokale lati odo Olahun si awon eda, nitorí naa o je dandan fun gbogbo eeyan ti o ba gbó nipa Èsilaamu ti o si tun gbó nipa isé anabi igbeyin tii şe Muhammad - ki iké ati ola Olahun maa ba a - ki o gba a gbó ki o si tun tele ofin re ki o si tun tele e nibi aşe re ati kiko re, tori naa eni ti o ba gbó nipa işe igbeyin yii ti o wa kó o, Olahun o nii gba nkankan ni qwo re, yio si tun fi iya je e ni ojo ikeyin.

Ninu awon eri iyen ni oró Re- ti ola Re ga- pe:) (إِنِّي أَنْهَاكُمْ إِلَى كُلِّ الْكِتَابِ سَوَاءٌ بَيْتَنَا وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ). [Enikéni tí ó bá wá esin kan şe yátò sí 'Isłám, A ó níí gbà á lówo re. Ní Ojó ikeyin, ó si maa wà nínú àwòn eni òfò][Aal-E-Imran, Ayah 85].

Qba ti ola Re ga so pe:) (قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْتَنَا وَبَيْتَكُمْ أَلَا تَعْبُدُ إِلَّا اللَّهُ وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا) (Só pé: "Èyin ahlu-l-kitab, e wá sibi òrò kan t'ó dógba láàarin àwa ati èyin, pé a ó níí jósìn fún eni kan àfi Alláhu. A ó si níí fi kiní kan wá akegbé fún Un. Ati pé apá kan wa kó níí so apá kan di olúwa léyin Alláhu." Tí won bá si gbúnri, e so pé: "È jérí pé dájudajú mùsùlümí ni àwa)[Aal-E-Imran: 64].

Ki ni nnkan ti o je dandan fun mi lati je ki n di Musulumi?

Lati wọn Isilaamu, ini igbagbo ninu awọn origun mèfa yii jẹ dandan:

Ini igbagbø ninu Qlohun- ti ola Rè ga- ati pe Oun ni Adèdàa Olupese Oluşeto Olukapa, ko si nnkan kan ti o da bii Rè, ko si iyawo tabi ọmọ fun Un, ati pe Oun nikàn şoşo ni O letoq si ijosin, won ko gbodò josin fun eni ti o yàtò si I pélu Rè, ati lati ni adisòkan pe dajudaju ijosin fun gbogbo nnkan ti won josin fun yàtò si I je ijosin ti ibaje.

Ini igbagbo ninu awon molaika pe dajudaju eru Olohun- ti ola Re ga- ni won, O şeda won latara imole, O si fi sinu ise won pe ki won maa sokale pelu imisi fun awon Anabi Re.

Ini igbagbo ninu gbogbo awon iwe ti Olohun sò won kale fun awon Anabi Rẹ (gẹgẹ bii Taorah ati Injil-síwájú lýípadà won-) ati pe iqbevin awon iwe naa ni Kuraani Alapon-onle.

Ini igbagbo ninu gbogbo awon ojise gegé bii Nuh ati Ibrahim ati Musa ati Isa ati pe igbeyin won ni Muhammad, eda eniyan ni gbogbo won, O kun won lówo pélu imisi O si fun won ni awon ami ati awon işe iyanu ti won n toka si siso ododo won.

Ini igbagbo ninu ojo ikéyin nígbà tí Olohung maa gbe awon éni akókó ati awon éni ́kéyin dide, ti Olohung maa sé idajó laaarin awon éda Rẹ, ti O maa mu awon olugbagbo wó alujanna ati awon alaigbagbo wó ina.

Ini igbagbo ninu kadara ati pe dajudaju Oloahun mo gbogbo nnkan ninu nnkan ti o wa ni asiko ti o ti lo ati nnkan ti o maa wa ni ojo iwaju, ati pe dajudaju Oloahun ti ni imo O si ti ko iyen O si fe e O si da gbogbo nnkan.

Ma şe lọ ipinnu rẹ lára!

Ile aye ko kii se ile gbere...

Ati pe gbogbo nnkan ti o r̄ewa maa to pam̄o, gbogbo adun maa to t̄an....

Ti ojo ti won maa se iṣirò isé ọmoniyan lori gbogbo nnkan ti o ti tì síwájú maa de, oun ni ojo igbende, Oba وَوْضُعُ الْكِتَابَ قَرَى الْمُجْرِمِينَ مُسْقِفِينَ مَمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيَلْتَنَا مَلِ هَذَا الْكِتَابَ لَا يُغَادِرُ صَغِيرًا وَلَا كَبِيرًا إِلَّا أَحْصَاهَا (A máa gbé iwé isé èdá kalè (fún won). Nígbà náà, o máa rí awon eléşé tí won yóò máa bérù nípa ohun tí ní bé nínú iwé isé won. Won yóò wí pé: "Ègbé wa! Irú iwé wo ni èyí ná; kò fi ohun kékeré àti nílá kan sílè láí kò ó sílè?" Won sì bá ohun tí won se níshé níbè. Olúwa rẹ kò sì ní shàbòsí sí ení kan)[Al-Kahf: 49].

Dajudaju Olohung- Alagbara ti O gbọnngbọn- ti sọ pe dajudaju eniyan ti kò ba gba Isilaamu, ibupadasi rẹ ni qbere ni inu ina jahanamo titi laelae.

Isilaamu ni esin ti Olohung ko nii qba òmíràn yàtò si i ninu awon esin.

Olohung ni O seda wa, odo Re naa ni a o seri pada si, ati pe ile ave vií ie idanwo fun wa.

Ki omoniyon lò mó amódaju pe: Dajudaju işemi yii kuru gęęę bii àlá... Ati pe éníkéni ko nimó nipa igba ti o maa kú!

Ki ni o maa ie idahun re fun Aseda re ti O ba bi i leere ni oio igbende pé: Nitorí ki ni ko se tele ododo?

Nitorí ki ni ko se tele ikeyin awon Anabi?

Pelú nnkan wo ni yoo fi da Oluwa re lohun ni ojo igbende, ti O si ti şekilö kuro nibi awon abajade aigbagbo pelu Isilaamu. O si so pe ibupadasi awon alaigbagbo ni iparun sinu ina titi laelae?

Qba ti ola Re ga so pe: (Awon tó bá sì sài gbàgbó, tí wón si pe àwọn áyah Wa níró, àwọn wònyèn ni èrò inú Iná, Olusegbére ni wón nínú rè) [Al-Baqarah, Ayah 391]

**Ko si awawi fun ẹni ti o ba gbe ọtító sile ti o wa wo awokose
awon baba ati awon baba baba**

Olohung- Alagbara ti O gbonganbgbon- so fun wa pe ọpoloọ ninu awọn eniyan, wọn kọ wiwọnu Isilaamu sile latara ipava agbedebe ti won n semi nibe.

Opòlopò won si kò Isilaamu nitorì àiní fè si yiyyi awon adisokan won pada, eyi ti won jogun rẹ lòdò awon bòbà won tabi ti won gba a latara awon agbegbe won ati awon àwùjò won, ti won ti wa ba a saaba, opòlopò ninu won ni iqbónára fun iro ti won jogún re n kodì won lati qba Isilaamu.

Gbogbo awon wonyi pata ko si awawi fun won nibi iyen, won si maa duro si waju Olohung laine awijare.

Ko kii şe awawi fun alainigbagbó ninu bibé Olóhun lati sọ pe maa wa lori ainigbagbó ninu bibé Olóhun nitorí pe wọn bi mi sinu idile alainigbagbó ninu bibé Olóhun! Bi ko şe pe o jẹ dandan fun un lati şamulo laakaye ti Olóhun bùn un, ki o si wove si titobi awon sanpo ati ile, ki o si ronu pelu laakaye re ti Aseda re

Iaakaye ti Olofun bun un, ki o si woye si titobi awon Sanmo ati ile, ki o si toru peju iaakaye re ti Aşeda re bun un lati le mo pe dajudaju Aşeda kan n be fun ile aye yii, Gege béké naa ni eni ti o ba n josin fun awon okuta ati awon òrisà, ko si awawi fun un nibi ikose awon baba re, bi ko şe pe o je dandan fun un lati

ṣewadii nipa ododo ki o si bi ara rẹ leere pe: Bawo ni maa şe maa ḥosin fun nnkan ḥoborogidi ti ko gbọ mi, ti ko si ri mi, ti ko şe mi ni anfaani pẹlu nnkan kan?!

Gegę bęę naa ni Nasara ti o ni igbagbo ninu awọn alamori ti won tako adamō ati laakaye, o jẹ dandan fun un lati bi ara rẹ leere pe: Bawo ni o şe rörun fun oluwa lati pa ḥom rę ti ko da ḥeşé kan kan nitori ḥeşé awon eniyan mìfràn?! Eleyii wa ninu abosi! Bawo ni o şe rörun fun awon eniyan kan lati kan ḥom oluwa mo agbelebuu ati lati pa a?! Nje Olúwa ko ni ikapa lati fori jin awon ḥeşé awon ḥeda lai fun won ni iyonda pipa ḥom rę?! Nje Olúwa ko ni ikapa lati gbeja ḥom rę ni?

Nnkan ti o jẹ dandan fun onilaakaye ni lati tèle ododo, ki o si ma koşe awon baba ati awon baba lori ibaje.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَى إِلَيْهِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَيَ الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ أَوْلَئِكَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (شَيْءًا وَلَا يَعْلَمُونَ) (Nígbà tí wón bá sò fún won pé: "E máa bò wá síbi ohun tí Allāhu sòkalè. (E máa bò wá) sí ọdò Öjíşé náà." Wón á wí pé: "Ohun tí a bá àwọn bàbá wa lórí rę ti tó wa." Sé pélù bí ó şe jé pé àwọn bàbá won kò nímò kan kan, tí won kò sì mònà?) [Al-Ma'ídah, Ayah 104].

Ki ni nnkan ti ḥeni ti o ba fę gba Isilaamu maa şe, ti o si n bęru fun ḥemi rę kuro nibi awon şuta awon molebi rę?

Ḧeni ti o ba fę gba Isilaamu ti o si n paya agbegbe ti o wa ni ayika rę, o rörun fun un lati gba Isilaamu ki o si pa Isilaamu rę mo tití ti Olohung yoo fi şe oju ḥona daadaa ni irörun fun un ti yoo da wa nibę fun ara rę ti o si maa fi Isilaamu rę han.

Ninu nnkan ti o jẹ dandan fun ḥomoniyan ni lati gba Isilaamu ni kíákíá, şùgbón ko jẹ dandan lati sò fun ḥeni ti o wa ni ayika rę pélù gbigba Isilaamu rę tabi ki o fi han, ti o ba şe pe inira maa wa nibi ḥyen fun un.

Lò mo pe dajudaju ḥomoniyan ti o ba gba Isilaamu yoo jé ḥom iya fun miliònù awon Mùsùlümí, ti yoo si rörun fun un lati kan si mósalasi tabi ile-işé ti Isilaamu ni ilu rę ti yoo si beere fun imoran lòdò won ati iranlöwö ti ḥyen yoo si dun mo won ninu.

Olohung- ti ola Rę ga- sò pe: {إِنَّمَنْ يَتَقَبَّلُ لَهُ مَخْرَجًا} {وَمَنْ يَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَخْسِبُ} (Ó sì máa pèsè fún un ní àyè tí kò ti rokàn.) [At-Tolāq: 2, 3]

Ire oluka alapon-onle

Şe kii şe pe yiyo Olohung Adedaa ninu - Ḧeni ti O şe idékun fun wa pélù gbogbo idéra Rę, ti O n fun wa ni jijé nígbà tí a wa ni olę ninu ikun awon iya wa ti O si tun n pese atégun ti a n fa simu fun wa báyií- şe kii şe pe yiyo O nínú ni o pataki ju iyono awon eeyan si wa lò ni?

Şe kii şe erenjé aye ati ojo ikéyin ni o to lati fi gbogbo nkan ti ko to o ni awon adun aye ti yio tan silę fun un ni? Bęę lo ri o, mo buru pélù Olohung!

Nitoru naa ko tó ki ḥomoniyan o jé ki işemi rę ti o ti lò o kodi rę lati şe atunse aşişe rę ati lati şe nkan ti o tó. Ki ḥomoniyan o yaa jé olugbagbo ododo (tootó) ni òní! Ki o si ma fun satani ni aaye lati da a lówó kó kuro nibi itélé ododo!

Olohung- ti ola Rę ga- sò pe:) (يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِّنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا (174) فَإِنَّمَا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَأَغْصَمُوا بِهِ (Ní ti àwọn tó gbàgbó nínú Allāhu, tí wón sì dúró şinşin tí Í, Ó máa fi won sínú iké ati olá kan láti ọdò Rę. Ó sì máa fi won mo ònà tàràrà sì ọdò Rę.) [An-Nisā': 174-175].

Nje o şetan lati ni ipinnu ti o tobi ju ninu işemi aye rę?

Ti o ba şe pe gbogbo eyi ti o sıwájú ba laakaye mu, ti ḥomoniyan ti da ötitó mo ninu ḥakan rę; o jẹ dandan fun un lati gbe igbesé akoko lati di Musulumi.

Ḧeni ti o ba fę iranlöwö lori şise eyi ti o daa julò ninu ipinnu ni işemi aye rę ati itósónà rę lò si bi o şe maa di Musulumi

Ki o maa jé ki awon ḥeşé rę maa kodi rę kuro nibi wiwò inu Isilaamu, ati pe Olohung ti sò fun wa ninu Kuraani pe Oun maa fori jin awon ḥeşé ḥomoniyan patapata ti o ba gba Isilaamu ti o si ronupiwada lò sòdò Adedaa rę, koda leycin gbigba Isilaamu rę, Kò sóhun tó burú nínú kékèyàn máa dá àwọn ḥeşé kan, nítori pé èèyàn ni wá kí í şe ángéli tí kò lè şasise. Şùgbón nnkan ti won n wa lòdò wa ni ki a tòrò aforijin lòdò

Olohung ki a si ronupiwada lò sòdò Rę, ti Olohung ba ti ri lara wa pe a tete lò gba ododo ti a si wonu Isilaamu, ti a si ti pe ijérii mejeeji, dajudaju O maa kun wa lówó lori gbigbe awon ḥeşé miiran ju silę, ḥeni ti o ba dojú kó Olohung ti o si tèle ododo, O maa fi i şe kongé fun alekun daadaa, nitoru naa ki ḥomoniyan ma şe iyemeji nipa wiwònu Isilaamu nsinyii.

Ninu awon éri iyen ni ɔrọ Rę- ti ola Rę ga- pé: (فَلَنْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْنِرُ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ) (Sò fún àwọn tó şài gbàgbó pé tí wón bá jáwó (nínú àigbàgbó), A máa şàforijin ohun tó ti ré kójá fún won) [Al-Anfal, Ayah 38].

Ki ni nnkan ti mo maa şe lati di Musulumi?

Wiwönu Isilaamu àlámòrí rẹ ṙorun ti ko bukaata si awọn ààtò ìsìn tabi awọn àlámòrí kan tí o ba ofin mu, tabi loju èníkèni, nnkan ti o jẹ dandan fun ọmóniyan nikàn ni ki o pe ijérii mejeeji ni èni ti o mọ ɿtumò rẹ ti o n ní igbagbọ ninu rẹ, ìyéñ ni ki o sọ pe: (Ash-hadu an laa ilaaha illalohu wa ash-hadu anna Muhammadan rosuulullah), ti o ba ṙorun fun ẹ lati sọ ọ pèlu ede Lárúbáwá o daa békè, ti ìyéñ ba níra fun ẹ, o ti to ki o pe e pèlu ede rẹ, pèlu ìyéñ waa di Musulumi, Ieyin naa o jẹ dandan fun ẹ lati kọ èsin rẹ ti o maa jẹ ipile oriire rẹ ni aye ati igbala rẹ ni orun.

Tani o da agbaye? Taa si ni o da mi? Ati pe ki ni idi ti o fi da mi?
Oluwa Adədaa Qba ti O tobi
Oluwa Adədaa Olupese yii ni Allahu- mimo ni fun Un ti ọla Rẹ ga-
Awọn iroyin Oluwa Adədaa
Oluwa Qba ti a n josin fun jé Ẹniti O ni awọn iroyin pipe
Nitorí ki ni Adədaa ti O tobi yii ẹ dá wa? Ati pe ki ni nnkan ti O n fẹ lati ọdo wa?
Nitorí ki ni awọn ojışe ẹ pọ?
Eniyan ko lee di olugbagbo titi yoo fi ní igbagbo ninu gbogbo awọn ojışe
Ki ni Kuraani Alapón-ṣonle?
Ki ni ἑsin Isilaamu?
Isilaamu ni oju ḥona oriire
Ki ni nnkan ti maa ẹ se anfaani rẹ latara wiwò inu Isilaamu?
Ki ni nnkan ti mo maa padanu ti mo ba kọ lati gba Isilaamu?
Ẹni ti o ba fẹ là ni ɔrun, o je dandan fun un lati wonu Isilaamu ki o si tẹle Anabi Muhammad- ki iké
Olóhun ati ọla Rẹ maa ba a-
Ki ni nnkan ti o je dandan fun mi lati je ki n di Musulumi?
Ma ẹ se lo ipinnu rẹ lára!
Ko si awawi fun ẹni ti o ba gbe òtító silẹ ti o wa wo awokose awọn baba ati awọn baba baba
Ki ni nnkan ti ẹni ti o ba fẹ gba Isilaamu maa ẹ se, ti o si n beru fun ẹmi rẹ kuro nibi awọn ṣuta awọn
molébi rẹ?
Iré oluka alapón-ṣonle
Njé o ṣetan lati ni ipinnu ti o tobi ju ninu işemi aye rẹ?
Ki ni nnkan ti mo maa ẹ se lati di Musulumi?